

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 10 grudnia 2019 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że A. C. od 18 czerwca 2019 r. nie podlega ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu jako pracownik u płatnika składek Z. W.. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że A. C. została zatrudniona u ww. płatnika od 18 czerwca 2019 r., a od dnia 8 sierpnia 2019 r. stała się niezdolna do pracy z powodu choroby. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał, że przed zgłoszeniem do ubezpieczeń przez Z. W., A. C., w okresie od 17 czerwca 2016 r. do 30 maja 2019 r., była zgłoszona do ubezpieczeń społecznych jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą, przy czym w okresie od 5 grudnia 2018 r. do 31 maja 2019 r. była niezdolna do pracy. W ocenie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w przedmiotowej sprawie świadczenie pracy w ramach umowy o pracę nie miało miejsca, a zgodnym zamiarem i wolą stron zawartej umowy było jedynie nadanie jej nazwy „umowa o pracę”, sporządzone zaś dokumenty związane ze stosunkiem pracy miały tę formę uzasadniać. Co również istotne, przed zgłoszeniem A. C., powierzone jej obowiązki pracownicze były wykonywane przez pracodawcę i jego żonę, a po jej przejściu na długotrwałe zwolnienie lekarskie, płatnik nie zatrudnił nikogo na jej miejsce. W ocenie organu rentowego, A. C. nie wykonywała pracy w firmie płatnika, a została zgłoszona do ubezpieczeń społecznych jako pracownik jedynie w celu uzyskania prawa do wypłaty świadczenia w postaci zasiłku chorobowego, co oznacza, że umowa o pracę zawarta między A. C., a płatnikiem składek, jako zawarta dla pozorów, jest nieważna i tym samym A. C. z tytułu zawartej umowy o pracę nie podlega ubezpieczeniom społecznym od 18 czerwca 2019 r.

/decyzja k.77 - 80 akt ZUS/

W dniu 13 stycznia 2020 r. A. C. złożyła odwołanie od ww. decyzji wnosząc o jej zmianę poprzez stwierdzenie, że podlega ubezpieczeniom społecznym jako pracownik u płatnika składek Z. W. od dnia 18 czerwca 2019 r. W uzasadnieniu odwołania A. C. wskazała, że płatnik jest jej ojcem, a podjęcie przez nią zatrudnienia w firmie płatnika wynikało z chęci zapoznania się ze specyfiką działalności dziewiarskiej. W ocenie skarżącej, wykonywała ona powierzone jej obowiązki pracownicze, a co również istotne, płatnik składek w okresie jej nieobecności w pracy poszukiwał pracownika, ale nie znalazł odpowiedniej osoby. Skarżąca podkreśliła, że w spornym okresie nie prowadziła wspólnego gospodarstwa z rodzicami.

/odwołanie k.3 – 4/

W odpowiedzi na odwołanie, pełnomocnik organu rentowego wniósł o jego oddalenie.

/odpowiedź na odwołanie k.8 – 9 odwrót/

Na rozprawie w dniu 24 listopada 2020 r. strony podtrzymały dotychczasowe stanowiska w sprawie, a zainteresowany przyłączył się do stanowiska odwołującej się.

/protokół rozprawy z dnia 24 listopada 2020 r., płyta CD k.68/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawczyni A. C. (z domu W.) legitymuje się wykształceniem wyższym w dziedzinie fizjoterapii. W okresie od 17 czerwca 2016 r. do 30 maja 2019 r. wnioskodawczyni prowadziła własną działalność gospodarczą i z tego tytułu podlegała obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym.

/okoliczności bezsporne/

Zainteresowany płatnik składek Z. W. prowadzi jednoosobową działalność gospodarczą pod firmą (...) w Ł.. W zakresie prowadzonej działalności firma płatnika zajmuje się produkcją dzianin oraz wytwarzaniem gotowych produktów z dzianiny.

/wyciąg z (...) k. 3 - 4 akt ZUS/

Wnioskodawczyni jest córką Z. W..

/okoliczność bezsporna/

Wnioskodawczyni prowadziła działalność gospodarczą na terenie G., a po powrocie do Ł. zamieszkała u narzeczonego M. C., z którym w dniu 13 lipca 2019 r. zawarła związek małżeński. Od momentu powrotu do Ł., wnioskodawczyni nie prowadziła wspólnego gospodarstwa domowego z rodzicami.

/zeznania świadków: M. C. min.00:45:48 – 00:51:02 , E. W. min.00:51:02 – 00:59:12 rozprawy z dnia 24 listopada 2020 r. , płyta CD k.68 , zeznania wnioskodawczyni min.01:03:31 – 01:04:06 w związku z jej informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:01:49 – 00:15:48 rozprawy z dnia 24 listopada 2020 r. , płyta CD k.68 , zeznania zainteresowanego min.01:04:06 – 01:04:23 w związku z jego informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:15:48 – 00:28:42 rozprawy z dnia z dnia 24 listopada 2020 r. , płyta CD k.68 , odpis aktu małżeństwa k.60 – 61 akt ZUS/

W ramach prowadzonej działalności gospodarczej płatnik zatrudnia 2 – 3 osoby, na stanowiskach szwaczek, prasowaczki oraz pracownika zajmującego się wykańczaniem wyrobów. Do 17 maja 2019 r. płatnik składek zatrudniał także pracownika na stanowisku pomocy szwalni.

/zeznania zainteresowanego min.01:04:06 – 01:04:23 w związku z jego informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:15:48 – 00:28:42 rozprawy z dnia z dnia 24 listopada 2020 r. , płyta CD k.68 , dokumentacja k.71/

W związku z odejściem pracownika D. N., płatnik składek poszukiwał nowego pracownika na jej miejsce. Po rozmowie z córką, płatnik składek zdecydował się zatrudnić ją na stanowisku brakarki, przy czym oprócz tych obowiązków miała ona zająć się również wykonywaniem innych czynności związanych z bieżącą działalnością firmy.

/zeznania wnioskodawczyni min.01:03:31 – 01:04:06 w związku z jej informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:01:49 – 00:15:48 rozprawy z dnia 24 listopada 2020 r. , płyta CD k.68 , zeznania zainteresowanego min.01:04:06 – 01:04:23 w związku z jego informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:15:48 – 00:28:42 rozprawy z dnia z dnia 24 listopada 2020 r. , płyta CD k.68 , dokumentacja k.71/

W dniu 12 czerwca 2019 r. A. C. odbyła badanie lekarskie, które nie wykazało przeciwwskazań do wykonywania przez nią pracy na stanowisku brakarki.

/zaświadczenie lekarskie – dokumentacja osobowa wnioskodawczyni k.21/

W dniu 18 czerwca 2019 r. pomiędzy A. C., a Z. W. zawarto umowę o pracę na czas nieokreślony od dnia 18 czerwca 2019 r. Zgodnie z zawartą umową, A. C. powierzono obowiązki pracownicze brakarki, w pełnym wymiarze czasu pracy, z miesięcznym wynagrodzeniem w kwocie minimalnej.

/umowa o pracę – dokumentacja osobowa wnioskodawczyni k.21/

Zgodnie z zakresem obowiązków, do powierzonych wnioskodawczyni zadań miała należeć kontrola jakości wytwarzanych produktów, usuwanie wad z produktów oraz pakowanie wyrobów gotowych.

/zakres obowiązków – dokumentacja osobowa wnioskodawczyni k.21/

W dniu 18 - 19 czerwca 2019 r. A. C. odbyła szkolenie w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy.

/karta szkolenia BHP – dokumentacja osobowa wnioskodawczyni k.21/

Wykonywane przez wnioskodawczynię obowiązki pracownicze sprowadzały się do wykańczania wytwarzanych w firmie płatnika wyrobów tj. dziurkowania, guzikowania, prasowania, pakowania, czy też metkowania wyrobów.

Powierzone zadania wykonywała w godzinach od 6 do 14. Wnioskodawczyni podlegała bezpośrednio pod płatnika, który stosownie do potrzeb wydawał jej określone polecenia. Wnioskodawczyni podpisywała listy obecności w pracy. Za świadczoną pracę wnioskodawczyni otrzymywała wynagrodzenie.

/zeznania świadków: A. M. min.00:37:12 – 00:45:48, M. C. min.00:45:48 – 00:51:02, E. W. min.00:51:02 – 00:59:12 rozprawy z dnia 24 listopada 2020 r. , płyta CD k.68 , zeznania wnioskodawczyni min.01:03:31 – 01:04:06 w związku z jej informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:01:49 – 00:15:48 rozprawy z dnia 24 listopada 2020 r. , płyta CD k.68 , zeznania zainteresowanego min.01:04:06 – 01:04:23 w związku z jego informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:15:48 – 00:28:42 rozprawy z dnia z dnia 24 listopada 2020 r. , płyta CD k.68 , dokumentacja k.47 – 51 akt ZUS/

A. C. choruje na astmę oskrzelową. Od dnia 8 sierpnia 2019 r. stała się niezdolna do pracy z powodu zaostrzenia choroby zatok. W dniu 10 października 2019 r. odbyła planowy zabieg oczyszczania zatok oraz plastyki małżowin usznych. O terminie zabiegu wnioskodawczyni wiedziała od około roku przed jego terminem, a o jego konkretnej dacie, co najmniej od dnia 25 czerwca 2019 r.

/zeznania wnioskodawczyni min. 01:03:31 – 01:04:06 w związku z jej informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:01:49 – 00:15:48 rozprawy z dnia 24 listopada 2020 r. , płyta CD k.68 , dokumentacja lekarska k.43/

Płatnik składek nie zatrudnił pracownika w miejsce nieobecnej wnioskodawczyni.

/okoliczność bezsporna/

W dniu 8 stycznia 2020 r. A. C. powróciła do pracy.

/zeznania wnioskodawczyni min.01:03:31 – 01:04:06 w związku z jej informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:01:49 – 00:15:48 rozprawy z dnia 24 listopada 2020 r. , płyta CD k.68/

W 2019 r. firma płatnika osiągnęła przychód w wysokości 189 571,00 zł.

/zestawienie k.20/

Powyższych ustaleń Sąd Okręgowy dokonał na podstawie dowodów z dokumentów zawartych w aktach organu rentowego i załączonych do akt sprawy, a także w oparciu o zeznania świadków: A. M., M. C., E. W. oraz wnioskodawczyni i zainteresowanego.

W ocenie Sądu zgromadzony w sprawie materiał dowodowy potwierdził, że A. C. podjęła i faktycznie wykonywała pracę w firmie płatnika Z. W.. Sąd uznał, iż zarówno zeznania wnioskodawczyni jak i zainteresowanego oraz świadków są spójne, konsekwentne, logiczne i znajdują potwierdzenie w dokumentach załączonych do akt. Z zeznań tych wynika wprost czym zajmowała się wnioskodawczyni w trakcie wykonywania pracy. Nie budzą również zastrzeżeń Sądu okoliczności jakie legły u podstaw zatrudnienia wnioskodawczyni.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art.6 ust.1 punkt 1, art.8 ust.1 i art.11 ust.1 i art.12 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2020 roku, poz.53) pracownicy, to jest osoby pozostające w stosunku pracy, podlegają obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym.

Definicja pracownika na gruncie prawa ubezpieczeń społecznych została zawarta w przepisie art.8 ust.1 ww. ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, który stanowi, iż za pracownika uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy. Pojęcie stosunku pracy, o jakim mowa w art.8 ust.1 ww. ustawy jest równoznaczne z pojęciem stosunku

pracy definiowanego przez art. 22 k.p. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2005 roku, I UK 296/04, OSNP 2006/9-10/157).

Stosownie do treści art.22§1 k.p. przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem.

Do cech pojęciowych pracy stanowiącej przedmiot zobowiązania pracownika w ramach stosunku pracy należą osobiste i odpłatne jej wykonywanie w warunkach podporządkowania. Zgodnie ze stanowiskiem judykatury stosunek ubezpieczeniowy jest następczy wobec stosunku pracy i powstaje tylko wówczas, gdy stosunek pracy jest realizowany. Jeżeli stosunek pracy nie powstał bądź też nie jest realizowany, wówczas nie powstaje stosunek ubezpieczeniowy, nawet jeśli jest odprowadzana składka na ubezpieczenie społeczne (wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia z dnia 17 stycznia 2006 roku III AUa 433/2005, Legalis nr 88987).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowany jest pogląd, że podleganie pracowniczemu ubezpieczeniu społecznemu jest uwarunkowane nie tyle samym faktem zawarcia umowy o pracę i opłacaniem składek ubezpieczeniowych, ale legitymowaniem się statusem pracownika rzeczywiście świadczącego pracę w ramach ważnego stosunku pracy. Sam bowiem fakt, że oświadczenia stron umowy o pracę zawierają określone w art.22 k.p. formalne elementy umowy o pracę nie oznacza, że umowa taka jest ważna. Jeżeli bowiem strony umowy o pracę przy składaniu oświadczeń woli mają świadomość tego, że osoba określona w umowie o pracę, jako pracownik pracy świadczyć nie będzie, a osoba wskazana, jako pracodawca nie będzie korzystać z jej pracy i do podjęcia i wykonywania pracy nie doszło a jedynym celem umowy było umożliwienie skorzystania ze świadczeń z ubezpieczenia społecznego, to umowę taką uważa się za zawartą dla pozorów - art.83§1 k.c. Umowa taka nie stanowi tytułu do objęcia ubezpieczeniami społecznymi (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 marca 2008 roku II UK 148/07, Lex nr 846577; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 sierpnia 2005 roku II UK 321/04, OSNP 2006/11-12/190; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 lutego 2001 roku II UKN 244/00, OSNP 2002/20/496; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2010 roku II UK 204/09, Lex nr 590241). Przy czym nie jest to jedyna postać pozorowości umowy o pracę. Pozorność umowy o pracę ma miejsce nie tylko wówczas, gdy mimo jej zawarcia praca w ogóle nie jest świadczona, ale również wtedy, gdy jest faktycznie świadczona, lecz na innej podstawie niż umowa o pracę. W każdym przypadku decydujące znaczenie ma treść umowy i okoliczności faktyczne jej wykonywania.

Sąd podziela pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w uzasadnieniu wyroku z dnia 25 stycznia 2005 roku (II UK 141/04, OSNP 2005/15/235), w którym stwierdza się, iż stronom umowy o pracę, na podstawie której rzeczywiście były wykonywane obowiązki i prawa płynące z tej umowy, nie można przypisać działania w celu obejścia ustawy (art.58§1 k.c. w zw. z art.300 k.p.). Ocena taka nie odnosi się jednak do sytuacji, gdy podejmowane czynności w ramach zawartej umowy o pracę nie mają na celu rzeczywistej realizacji tej umowy, a jedynie uwiarygodnienie jej świadczenia – innymi słowy są czynnościami pozornymi, fikcyjnymi - pracownik udaje, że wykonuje jakieś czynności jedynie po to, aby stworzyć dowody jej świadczenia. Nawiązanie umowy o pracę może, bowiem wynikać z czynności faktycznych wyrażających się z jednej strony zobowiązaniem pracownika do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem, z drugiej zobowiązaniem pracodawcy do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem (art.22§1 k.p.).

W rozpoznawanej sprawie organ rentowy zakwestionował ważność umowy o pracę zawartej między ubezpieczoną A. C., a płatnikiem składek Z. W. stojąc na stanowisku, iż jej podpisanie oraz zgłoszenie ubezpieczonej do ubezpieczeń społecznych było czynnościami pozornymi dokonanymi jedynie w celu uzyskania świadczeń z ubezpieczenia chorobowego.

W ocenie Sądu Okręgowego, w świetle dokonanych ustaleń faktycznych, nie ma podstaw do uznania, że zawarta między A. C., a płatnikiem składek Z. W. umowa o pracę nie była realizowana.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego jako podstawowe cechy stosunku pracy odróżniające go od innych stosunków prawnych wymienione zostały: dobrowolność; osobiste świadczenie pracy w sposób ciągły, powtarzający się;

podporządkowanie, wykonywanie pracy pod kierownictwem pracodawcy, w miejscu i czasie wyznaczonym przez niego; ryzyko pracodawcy; odpłatny charakter zatrudnienia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 października 2006 roku I PK 110/06 Lex nr 207175; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 października 2009 roku, III PK 39/09, Lex nr 578140). W wyroku z dnia 25 listopada 2005 roku (I UK 68/05, Lex nr 177165) Sąd Najwyższy stwierdził, iż wykonywanie pracy pod kierownictwem pracodawcy (pracy podporządkowanej) jest cechą o charakterze konstrukcyjnym dla istnienia stosunku pracy. Z kolei w uzasadnieniu do wyroku z dnia 7 marca 2006 roku (I PK 146/05 (Lex nr 234370) Sąd Najwyższy przypomniał, iż cechami charakterystycznymi dla stosunku pracy – wskazywanymi w orzecznictwie – są także: obowiązek osobistego wykonywania pracy, zakaz wyręczania się osobami trzecimi; bezwzględne obowiązywanie zasady odpłatności; pracowniczy obowiązek starannego działania, a nie osiągnięcia rezultatu, oraz obciążenie pracodawcy ryzykiem prowadzenia działalności; wykonywanie pracy skooperowanej, zespołowej; ciągłość świadczenia pracy; występowanie pewnych cech charakterystycznych dla stosunku pracy, np. wypłaty wynagrodzenia za godziny nadliczbowe. Sąd Najwyższy wskazał także, że o kwalifikacji stosunku prawnego jako stosunku pracy decyduje przede wszystkim sposób wykonywania zatrudnienia. Strony mogą więc złożyć wyraźne oświadczenia woli co do ukształtowania podstawy prawnej zatrudnienia. Jednak nawet bez wyraźnego wyrażenia woli przez strony (złożenia oświadczeń woli w tym zakresie) stosunek prawny może być kwalifikowany jako stosunek pracy, jeżeli strony wykonują go w sposób charakterystyczny dla tego stosunku prawnego.

W ocenie Sądu z zebranego w sprawie materiału dowodowego jednoznacznie wynika, iż umowa o pracę zawarta przez ubezpieczoną i płatnika była realizowana. Całokształt okoliczności wskazuje jednoznacznie, że stanowisko przedstawione przez organ rentowy w zaskarżonej decyzji nie znajduje oparcia w stanie faktycznym. Podkreślić należy, że w chwili zawierania spornej umowy o pracę stan zdrowia wnioskodawczynie pozwalał na podjęcie przez nią powierzonych jej obowiązków pracowniczych. Co również istotne, powierzone jej czynności nie wymagały od niej szczególnych kwalifikacji, czy też doświadczenia zawodowego. Zebrany w sprawie materiał dowodowy wskazuje, że wnioskodawczynie faktycznie wykonywała powierzone jej obowiązki pracownicze od dnia 18 czerwca 2019 r. do momentu powstania u niej czasowej niezdolności do pracy tj. 8 sierpnia 2019 r., a po jej ustaniu powróciła do pracy, którą nadal wykonuje. Wnioskodawczynie w całym spornym okresie podlegała kierownictwu płatnika, świadczyła pracę w określonych stałych godzinach, ale co również istotne nie posiadała samodzielności decyzyjnej co do wykonywania określonych obowiązków pracowniczych, które wypełniała stosownie do otrzymanych od płatnika dyspozycji. Sąd pragnie także podkreślić, że stosunek łączący strony spornej umowy pomimo, że wnioskodawczynie jest córką płatnika nie nosił cech charakterystycznych dla współpracy przy prowadzeniu działalności gospodarczej. Wskazać bowiem należy, iż zarówno w chwili zawierania spornej umowy jak i jej świadczenia wnioskodawczynie nie zamieszkiwała z płatnikiem, prowadząc własne, odrębne gospodarstwo domowe.

Sąd pragnie jednocześnie zwrócić uwagę, że nawet gdyby przyjąć, iż rzeczywistym celem zawartej umowy o pracę była wyłącznie chęć uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego to dążenie do uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego (bądź uzyskania wyższych świadczeń), jako cel podjęcia zatrudnienia, nie świadczy o zamiarze obejścia prawa, jeżeli umowa o pracę jest faktycznie realizowana, a tak było w przypadku ubezpieczonej. Chęć uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego, jako motywacja do podjęcia zatrudnienia, nie świadczy o zamiarze obejścia prawa, a dążenie do uzyskania przez zawarcie umowy o pracę, ochrony gwarantowanej pracowniczym ubezpieczeniem społecznym nie może być uznane za zmierzające do dokonania czynności sprzecznej z prawem albo mającej na celu jego obejście, jeżeli umowa ta prowadzi do faktycznej realizacji zatrudnienia spełniającego cechy stosunku pracy, a zebrany w sprawie materiał dowodowy pozwala stwierdzić (por. wyroki: z dnia 13 maja 2004 r. II UK 365/2003 Monitor Prawniczy 2006/5 str. 260; z dnia 25 stycznia 2005 r. II UK 141/2004 OSNP 2005/15 poz. 235; z dnia 28 kwietnia 2005 r. I UK 236/2004 OSNP 2006/1-2 poz. 28, z dnia 9 sierpnia 2005 r. III UK 89/2005 OSNP 2006/11-12 poz. 192; z dnia 24 stycznia 2006 r. I UK 105/2005, z dnia 14 lutego 2006 r. III UK 150/2005; z dnia 30 maja 2006 r. II UK 161/2005, z dnia 2 czerwca 2006 r. I UK 337/2005 Wokanda 2006/12 str. 29; z dnia 8 stycznia 2007 r. I UK 207/2006).

W tym stanie rzeczy należało przyjąć, że A. C. rzeczywiście świadczyła pracę na rzecz płatnika Z. W. w ramach umowy o pracę z dnia 18 czerwca 2019 r. Powyższe w ocenie Sądu jest jak najbardziej wiarygodne i zostało w toku postępowania udowodnione. W tej sytuacji zdaniem Sądu nie można podzielić stanowiska reprezentowanego przez organ rentowy, że ubezpieczona podjęła zatrudnienie jedynie w celu uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego.

Mając na względzie wszystkie wskazane wyżej okoliczności Sąd Okręgowy w Łodzi, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc, zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w sentencji wyroku uznając odwołanie wnioskodawczynie za zasadne.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi ZUS z aktami rentowymi.

5 I 2021 roku.

S.B.